

CAPÍTOL 1

—Despertí, senyoreta!

Un enutjós raig de llum fereix els ulls de la Susina quan la serventa obre el finestral.

—Afanyis, avui és el seu sant. La peregrinació a l'ermita començarà aviat!

La Susina es lleva somnolenta; es renta una mica a la ribella i seu al tocador per recollir la llarga cabellera castanya de reflexos daurats. Té quinze anys, tres mesos i deu dies. La radiant bellesa del seu rostre rau en la mirada verda d'ulls ametllats i en la filera de dents de nacre que amaguen els llavis molsuts i sensuals.

Aquell dia triga més del compte a arreglar-se. La modista li ha recosit el vestit de mudar i ella intenta dissimular-ne el rastre fent-hi plecs amb les mans. Quan està llesta, fa una volta en rodó davant l'espill i baixa al menjador. Tots estan atrafegats; es disposen a sortir de romiatge a l'ermita de Santa Ursusina, patrona del seu poble: Montviola.

Les minyones feinegen per la casa:

—Per molts anys, senyoreta!

Els mossos esmorzen pa amb tomàquet i arengades a la gran taula de marbre de la cuina, i beuen garnatxa a galet amb el porró. Mentre ella talla una llenca de formatge, mira distreta el calendari: quinze de juny de 1872.

—Per molts anys, filla meva! —sa mare, la Paca, l'espera amb un regal.

La Susina obre el paquet il·lusionada:

—Són uns botins de noia gran, folrats de tela estampada!

Les tres criades corren a veure els borseguins. Se'ls miren uns minuts bocabadades i deixen anar un sospir:

—Déu meu, que en són de bonics!

Després abaixen la vista als seus peus enfundats en rudes espardenyes de sola esflagarsada.

—Els puc portar avui? Aniré amb compte quan pugem a la muntanya.

Sa mare, la Paca, assaïboreix cada paraula que diu:

—I esclar que sí! Avui és Festa Major. I és el teu sant!

Son pare, en Muç, fa cua amb les mans rere l'esquena fins que s'acaben els escarafalls causats pels borseguins.

—Esquerra o dreta? —demana.

—Esquerra!

La noia obre el paquet:

—Si t'he de dir la veritat, tot això és cosa de ta mare. Jo no hi entenc —l'home arronsa les espatlles i mostra el palmell de les mans.

—Un vestit nou! —aplaudeix la Susina amb entusiasme—. Dels mateixos colors de les sabates! Gràcies!

—T'ho mereixes tot, nena —diu una veu al darrere—, ets una estudiant excel·lent.

—No és pas pel que fa o no fa a escola que li regalo, mare —mastega en Muç entre dents.

La Susina es tomba cap a la iaia Margarida i s'adona que, com sempre, fa veure que no ha sentit el seu fill.

—Té, reina, per molts anys —la iaia li lliura un paquet.

La Susina el sospesa: són dos llibres gruixuts.

—“*La Pubilla*” —llegeix—. Gràcies!

—És una revista que es va començar a publicar fa uns cinc anys —explica—. Com que tenia tots els exemplars, els he fet relligar per al teu sant. Aquí hi trobaràs de tot: contes, poesies, consells de moda, i fins i tot epigrames!

—Només li’n falta això, mare! Amb tants llibres fareu d’ella una mona sàvia que no hi haurà manera de casar!

—On és el meu germà? —talla la Susina.

En Muç arrufa les celles i es rasca el cul:

—Algú ha vist l’Estevet? M’hi jugo la botiga que encara porta els llençols enganxats a les anques.

—Punyeta, Muç! —la Paca sempre defensa el fill—. No rondinis que encara no marxem. Ara baixa, home, ara baixa!

Falta poc per l’hora de sortida quan l’hereu treu el nas per la porta amb els ulls plens de lleganyes. En Muç li etziba:

—Collons de nanò! Ves, vola, que t’estem esperant!

La Susina ja és a la cambra i s’ha posat el vestit nou.

—Oh, Susina, que n’ets, de bufona! —es diu a si mateixa davant l’espill.

Fa un cop d’ull al dormitori: les parets llises i blanques sense quadres, les finestres de fusta vista, el llit senzill, la calaixera plena de trastos, i el tocador plantat a la paret esquerra sense cap mena de gràcia.

—Vull una habitació de noia gran! —exclama joiosa—. La faré empaperar de flors, amb un fons de color crema. Decoraré els mobles amb pintura setinada. Amagaré els llibres, i a sobre la calaixera hi posaré la imatge de Santa Ursusina, diuen que

EL PARADÍS RERE EL MAR

s'assembla tant a mi. Ah! I necessitaré una vànova a joc. I l'entapissat de les cadires, i les cortines... Tot ha de lligar amb les parets. I...i...

Passats uns segons surt de la dèria de la decoració i s'estremeix pensant en l'efecte que està a punt de causar.

Quan baixa suaument les escales amb el vestit amb polisson i els botins a joc, tothom se la mira. En comptes de la nena de la casa, hi ha una encisadora damisella. Un mosso es posa vermell com un tomàquet i li cau de la boca un tros d'arengada.

En Muç no tenia ni idea de què hi havia dins del paquet:

—Això passa de taca d'oli, Paca! Ho trobo exagerat per a gent treballadora com nosaltres.

—Per l'amor de Déu, Muç! —mormola la dona en veu baixa—. Bé que hem de casar la filla amb un senyor i a la romeria n'hi haurà uns quants!

Mentre la Susina s'emprova un barret que lligui amb la flamant indumentària, algú li posa un paperet a la mà:

“Tastimu. Sempra tastimaré. Per mols anys!”